

Evangelikų-liuteronų bažnyčia Leipcige-Varene

(pirmojo įšventinimo pavadinimas nežinomas, dabartinis – nuo 1935 metų)

Istorija: Varenas įsikūręs šalia seno provincinio kelio, kuris prasideda Merseburge ar Halėje ir išsišakoja Tauchos ir Leipcigo kryptimi. X amžiuje ten, tuo metu dar Sorbijos srityje, dabartinės bažnyčios žemėje buvo įkurtas Vokietijos lauko paštas. Pirmą kartą jis buvo paminėtas, kai 1004 m. vasario mėnesį karalius Henrikas II išleido **Warimis** metriką (kai Leipcigas pirmą kartą paminėtas tik 1015 metais).

Plečiantis Vokietijos gyvenvietėms, maždaug apie 1100 metus buvo pastatytas dvaras, prie kurio priklausė parapijos bažnyčia. Pirmiausiai ji buvo tikriausiai medinė, tačiau iki 1200 metų buvo perstatyta į akmeninę. Tas mūras didžia dalimi vis dar išlikęs altoriaus kambaryje ir navos sienose. (Per paskutinį atnaujinimą buvo rasti ir restauruoti du gerai išlikę suapvalinti langai.) XV a. antroje pusėje prasidėjo plataus masto perstatymai, iš kurių kilęs iš toli pastebimas bokštas, su aštraus kampo langą padidinančiu navos langu ir dideliu choro kambariu (ant rytinio lango tebėra senųjų plytų išklota puošybinė detalė), Vareno bažnyčiai vis dar suteikiančiu unikalią išvaizdą.

1544 m. prasidėjusi ir 1562 m. pasibaigusi Reformacija pastatą pakeitė nedaug. 1629/30 m. buvo pastatyta nauja, iš lauko manieringu timpanu papuošta bažnyčios nava (vieta kantoriui ir vaikų chorui). Von Stammer'ių dvaro šeimos ji buvo iš dalies pakeista į patronažo ložę, kai Vakarų pusėje 1697 m. bažnyčioje buvo įrengti vargonai ir kantorius iš ten dirigavo bažnytinėms giesmėms. Baroko laikmečiu buvo paaukštinta galerija antrame aukšte, o 1736 m. buvo prijungtas vėlyvosios gotikos nuo 1497 metų išlikęs šoninis altorius su raižiniais įrėminta galine siena.

1844 m. šoninis altorius buvo išimtas ir pakeistas sakykla, kuri iki to laiko buvo pietrytiniame bažnyčios navos kampe. Tų metų renovacijos rezultatas buvo geriau apšviesta ir draugiškesnė vieta, kuri apytiksliai atitinka dabartinį įspūdį.

Nuo 1901 iki 1903 m. įvykę modernizavimo darbai išliko gerai žinomo meno istoriko Cornelius Gurlitti (1850-1938) kritiško įsikišimo dėka, dėl ko didelė dalis pastato pastatyta viduramžių stiliuje, tačiau architektas Fritz Drechsler'is (1861-1922) sąmoningai diegė naujoves, būdamas beplintančio *Leipzi art nouveau* stiliaus įtakoje. Šiuo laikotarpiu datuojami ir bokšto šoniniai įėjimai bei į buvusią dvaro ložę vedantys laiptai. Priestatas iš pietų pusės, sena koplyčia, kita vertus, datuojami 1668 m.

Įrengimas (daugiau nei 800 metų)

Romėnų stilius: krikštijimo akmuo, anksčiau, iki 1200 m. buvęs raudonas; ši detalė dabar naudojama kaip Velykų žvakidė.

Gotiškas stilius: 1497 m. pastatytos šoninio altoriaus liekanos (12 apaštalu) ir dalinai apatinė dalis, *predella* (su dviem Kalėdų vaizdais); bokšto rūsysis, dabartinė krikštijimo koplyčia su dviem aštraus kampo nava su siauru langu; išorinė vidutinių choro patalpų apdaila.

Renesanso stilius: Georgo Blancke († 1579) ir Magdalenos Blancke, gim. von Einsiedel († 1597) antkapiai, sakykla, puiki drožyba ir medžio mozaika iš 1-jo XVII a. dešimtmečio, kas dėl 1844 m. perstatymų išliko tik iš dalies.

Baroko stilius: Pastoriaus Magister Caspar Nicolai († 1707) antkapis; kita altoriaus pusė iš 1736 m.

Art nouveau stilius: 2 kaltinės geležies komunijos stalo grotelės (altoriaus šone), pultas Šv. Raštui bažnyčioje padėti ir medinis krikšto dubuo (visi pagal Fritz Drechsler'io eskizą iš 1903 m.).